

V Praze 1.6. 2016

Posudek vedoucího práce na magisterskou práci Bc. Pavlíny Havlové s názvem:

Klid duše jako topos epikurejského životního stylu reflektovaný v životopisných vyprávěních současníků

Napsal Mgr. David Bartoň

Záměrem studia i sepisování bakalářské i závěrečné práce kolegyně Pavlíny Havlové bylo, aby nejprve sama pro sebe a posléze i pro ostatní zájemce odpověděla několik otázek, které během několika let jejího studia obecně posílily na důležitosti v české společnosti. První a nejobecnější z nich je, zda-li máme ještě co, a případně jak, vyčíst ze staré literatury, kterou sice nazýváme honosně klasikou, ale většinou ji nikdo nečte, když nemusí a když musí tak bez souznění a tedy bez prospěchu pro svůj život.

V četbách z děl antických klasiků, které jsem na FHS několik let vedl, jsme práci nad klasickými *topoi* začali a v magisterské práci je obsažen Pavlínin vlastní výtěžek z celého společného potýkání.

Postup její práce byl určen dvěma faktory. Jednak jejím stále hlubším ponorem do problematiky epikurejských textů i jejich inspirací (Hérakleitos, Platón i další sókratičtí autoři, které uspořádal Diogenés Laertios), interpretací a ozvuků v pozdější literatuře (M. Aurelius, novozákonní literatura, Augustin nebo H.D. Thoreau), jednak hledáním a zkoumáním souvislostí epikurejského životního programu s nejkonkrétnějšími výpověďmi našich osobitých současníků. Pavlína potkávala a vybírala osobnosti, které se pokoušely dostat antickému ideálu svobodné a plné bytosti, často aniž by tušili, že jde o velice dávno pojmenovanou formu existence. Její rozhovory se „současnými epikurejci“ proto berou svou sílu z toho, že spojnice s antickou klasikou není vnější – jako jakási vyčtená ideologie a nacvičená praxe. Spojnicí se tu ukazuje dávnými filozofy doporučená praxe vycházející zevnitř, těžce individuální, svoucná a radikální.

Kdo by zakolísal v pochybách, jestli to není spojnice na magisterskou práci trochu příliš odvážná, může se opřít třeba o Pavlíniny slovatné předchůdce v podobném podniku. I jejich díla nastudovávala velmi pozorně. Těžila z interpretací francouzského dominikána Festugiéra, aby bylo snadnější uchopit celek epikureismu. Také profesor pozdně antické filozofie na Collége de France P. Hadot ukázal zásadní důležitost spojnice mezi námi a tradicí evropské filozofie jako „způsobu života“. V jeho případě se vedla výkladová linie mezi texty M. Aurelia, Augustina a poezií R. M. Rilkeho. Ve smyslu hodně podobném Jan Patočka psal o „péči o duši“ a třeba také M. Foucault o „užívání slasti“. Hledáme-li jedinečné nemůžeme najít stejné, ale vždy jen podobné.

Živá vazba na texty literatury, která je přece jen jedna a praktické testování na vlastní zkušenosti, jsme se učili i od filozofa Z. Vašíčka, tak theologa P. Pokorného.

Pavlína Havlová v této práci obstála na výbornou, proto práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

Činím tak přesto, že je tato práce nepochybně jen o začátku jejího doufejme

celoživotního zájmu o duši.

Dopředu si dovoluji poznamenat, že naprosto nesouhlasím s postojem, který k práci zaujal oponent a vyvrácením jeho námitek, které považuji za nemístné se budu zabývat během obhajoby.